

ΕΚΤΕΝΗΣ ΠΕΡΙΛΗΨΗ

www.gcr.gr/en

ΣΤΑ ΣΥΝΟΡΑ
ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ:
ΜΕΤΑΞΥ ΑΤΙΜΩΡΗΣΙΑΣ
ΚΑΙ ΠΟΙΝΙΚΟΠΟΙΗΣΗΣ

**GREEK
COUNCIL
FOR
REFUGEES**

© Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες 2023
Σύνταξη Δεκέμβριος 2022, δημοσίευση
Μάρτιος 2023

Η έκθεση συντάχθηκε στα αγγλικά από την Άλκηστη Αγραφιώτη Χατζηγιάννη και την Κλειώ Νικολοπούλου, Δικηγόρους και Υπεύθυνες Συνηγορίας στο ΕΣΠ.

Οι συγγραφείς αναγνωρίζουν την πολύτιμη συνεισφορά των δικηγόρων του ΕΣΠ και των διερμηνέων που συνέδραμαν στις υποθέσεις που παρουσιάζονται στην έκθεση.

Η σύνταξη της παρούσας έκθεσης χρηματοδοτήθηκε από την OXFAM Novib.

Για περαιτέρω πληροφορίες επί των ζητημάτων που εγείρονται στην παρούσα έκθεση παρακαλούμε επικοινωνήστε μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου με τον Κώστα Βλαχόπουλο: k.vlachopoulos@gcr.gr

Η παρούσα δημοσίευση προστατεύεται από δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας αλλά το κείμενο μπορεί να χρησιμοποιηθεί δωρεάν για σκοπούς προώπισης δικαιωμάτων, εκστρατειών ευαισθητοποίησης, εκπαίδευσης και έρευνας, υπό την προϋπόθεση ότι η πηγή αναφέρεται πλήρως. Ο κάτοχος των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας απαιτεί την πρότερη υποβολή των εν λόγω χρήσεων για σκοπούς αξιολόγησης επιπτώσεων.

Φωτογραφία εξωφύλλου: InTime / Αργύρης Μακρής

Μολονότι οι επαναπροωθήσεις (pushbacks) δεν αποτελούν πρόσφατο φαινόμενο, ο αριθμός των αναφερόμενων περιστατικών επαναπροώθησης στα χερσαία και θαλάσσια σύνορα της Ελλάδας και της Τουρκίας έχει αυξηθεί από τον Μάρτιο 2020. Ταυτόχρονα, ΜΚΟ και υπερασπιστές ανθρωπίνων δικαιωμάτων που παρέχουν νομική υποστήριξη σε θύματα επαναπροωθήσεων στοχοποιούνται, εκφοβίζονται και ποινικοποιούνται από τις ελληνικές αρχές.

Μια επαναπροώθηση λαμβάνει χώρα όταν κρατικοί φορείς απομακρύνουν, άτυπα και βίαια, ένα άτομο ή μια ομάδα ατόμων από την επικράτεια της χώρας, χωρίς να εξετάσουν εξατομικευμένα τις αιτήσεις τους για χορήγηση διεθνούς προστασίας. Οι επαναπροωθήσεις δεν παραβιάζουν μόνο το δικαίωμα ασύλου, αλλά συχνά περιλαμβάνουν αυθαίρετη κράτηση, σωματική βία και (σε ορισμένες περιπτώσεις) σεξουαλική βία. Οι επαναπροωθήσεις παραβιάζουν τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ, την Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, την Οδηγία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με κοινές διαδικασίες για τη χορήγηση και ανάκληση του καθεστώτος διεθνούς προστασίας, καθώς και την Σύμβαση του 1951 σχετικά με το Καθεστώς των Προσφύγων και άλλους διεθνείς νόμους περί προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Η παρούσα έκθεση του Ελληνικού Συμβουλίου για τους Πρόσφυγες (ΕΣΠ) συνεισφέρει σε ένα ήδη εκτεταμένο υπάρχον σώμα αποδεικτικών στοιχείων σχετικά με την πρακτική των επαναπροωθήσεων του ελληνικού κράτους, παρέχοντας εξαιρετικά λεπτομερείς

περιγραφές έντεκα υποθέσεων επαναπροώθησης στην συντοριακή περιοχή του Έβρου και τα νησιά του Αιγαίου και δύο υποθέσεις στον Έβρο παράνομου εξαναγκασμού από τις τουρκικές αρχές σε επιστροφή στην Τουρκία (pullbacks). Όλες οι περιπτώσεις που περιλαμβάνονται στην παρούσα έκθεση εκπροσωπούνται νομικά από το ΕΣΠ ενώπιον του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων ή και των Ελληνικών Εισαγγελικών Αρχών. Αυτές οι μαρτυρίες, οι οποίες παρουσιάζουν παρόμοια χαρακτηριστικά στις περιγραφές αυτών που υπέστησαν τα θύματα κατά την διάρκεια των επιχειρήσεων επαναπροώθησης, σκιαγραφούν μια ανησυχητική εικόνα της οργανωμένης και συστηματικής φύσης αυτών των παράνομων πρακτικών.

ΕΥΡΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΚΘΕΣΗΣ

Μεταξύ 16 Μαρτίου και 22 Οκτωβρίου 2022, το ΕΣΠ εξασφάλισε την έκδοση ασφαλιστικών μέτρων από το ΕΔΔΑ για 21 ομάδες αιτούντων ασύλου που εισήλθαν στην περιφέρεια του Έβρου. Τα εν λόγω αιτήματα ασφαλιστικών μέτρων υποβλήθηκαν γιατί οι εκκλήσεις προς τις ελληνικές αρχές για την έρευνα και διάσωση των εν λόγω ομάδων ήταν άκαρπες. Παρόλες τις εντολές του Δικαστηρίου, οι περισσότεροι από αυτούς τους ανθρώπους εν τέλει επαναπροωθήθηκαν στην Τουρκία.

Δράστες των επαναπροωθήσεων

Στην περιφέρεια του Έβρου, ένστολο και ένοπλο προσωπικό φαίνεται να είναι το πρώτο που εντοπίζει τους αιτούντες ασύλου. Η Ελληνική αστυνομία φέρεται να εντοπίζει και να συλλαμβάνει άτυπα τα θύματα στην ενδοχώρα του Έβρου. Στα διάφορα στάδια της επιχείρησης επαναπροώθησης συμμετέχουν συνήθως άτομα με καλυμμένα πρόσωπα, ντυμένα στα μαύρα και οπλισμένα. Συνεργοί των αρχών που ομιλούν αραβικά συμμετέχουν στο τελικό στάδιο της επιχείρησης επαναπροώθησης, συνήθως ως χειριστές των σκαφών, απωθώντας τους αιτούντες ασύλου στην Τουρκία, ακολουθώντας τις εντολές των ελληνικών αρχών. Σε όλες τις περιπτώσεις, οι επίσημες αστυνομικές και λιμενικές αρχές συνεργάστηκαν με τους μασκοφόρους, μαυροντυμένους άνδρες, σε διάφορα στάδια των επιχειρήσεων επαναπροώθησης.

Αμέλεια και επαναπροωθήσεις

Οι αιτούντες άσυλο που εγκλωβίζονται στις νησίδες του ποταμού Έβρου συχνά εγκαταλείπονται εκεί για πολλές ημέρες, ακόμη και όταν οι ελληνικές αρχές έχουν ενημερωθεί από υπερασπιστές ανθρωπίνων δικαιωμάτων και ΜΚΟ σχετικά με την θέση αυτών των ομάδων που χρήζουν άμεσης προστασίας. Στις νησίδες δεν υπάρχει πρόσβαση σε τροφή, στέγη και καθαρό νερό. Στην πλειοψηφία των περιπτώσεων, περνούν ημέρες προτού οι ελληνικές αρχές μεταφέρουν τους πρόσφυγες στην όχθη. Η μεταφορά πραγματοποιείται με μικρά, μη ασφαλή, φουσκωτά σκάφη. Από εκεί μεταφέρονται στην τοποθεσία της άτυπης κράτησής τους με μικρά βαν ή στρατιωτικά οχήματα. Όσοι εντοπίστηκαν στην ενδοχώρα αναφέρουν ότι μεταφέρθηκαν σε χώρους άτυπης κράτησης με αστυνομικά οχήματα. Συχνά συγκεντρώνονται περισσότερα από 100 άτομα και εν συνεχεία χωρίζονται σε μικρότερες ομάδες. Σε όλες τις περιπτώσεις οι αιτούντες άσυλο στη συνέχεια επαναπροωθούνται στην Τουρκία.

Αυθαίρετη και παράνομη κράτηση

Σε όλες τις περιπτώσεις που περιγράφονται στην έκθεση, οι αιτούντες άσυλο κρατήθηκαν σε επίσημες ή άτυπες δομές κράτησης, από λίγες ώρες έως και μια ολόκληρη ημέρα, πριν εν τέλει επαναπροωθηθούν. Οι επίσημες διαδικασίες κράτησης δεν τηρούνται, κανείς δεν καταγράφεται επίσημα και οι αιτούντες άσυλο δεν έχουν πρόσβαση σε τροφή, νερό, τηλεφωνική επικοινωνία ή δικηγόρο. Σε τρεις περιπτώσεις, αναγνώρισαν το Τμήμα Συνοριακής Φύλαξης Νέου Χειμωνίου ως την τοποθεσία της άτυπης κράτησης τους και της άσκησης βίας σε βάρος τους.

Σωματική βία

Η έκθεση παρέχει ανατριχιαστικές λεπτομέρειες της σωματικής και ψυχικής κακοποίησης την οποία υφίστανται τα θύματα των επαναπροωθήσεων στα χέρια των προσώπων που τις διεξάγουν. Η εν λόγω κακοποίηση περιλαμβάνει ξυλοδαρμούς και την απειλή χρήσης και πραγματική χρήση γκλοπ, ηλεκτροσόκ και άλλων όπλων. Σε μια από τις περιγραφόμενες περιπτώσεις, οι φρουροί στην τοποθεσία άτυπης κράτησης σέρνουν τα σώματα των προσφύγων στο δάπεδο, δένουν τα πόδια τους και τους αφήνουν σε αυτή τη θέση για περίπου 6-7 ώρες. Σε πολλές περιπτώσεις οι ξυλοδαρμοί λαμβάνουν χώρα μπροστά σε παιδιά και σε μια περίπτωση άνδρες με στρατιωτικές στολές χτυπούν παιδιά στο κεφάλι και την πλάτη.

Σεξουαλική βία

Σε όλες τις αναφερόμενες περιπτώσεις, οι αιτούντες άσυλο υπέστησαν σωματικό έλεγχο με αφαίρεση ρούχων στον χώρο της άτυπης κράτησής τους. Σε τουλάχιστον τρεις περιπτώσεις αναφέρθηκαν περιστατικά σεξουαλικής βίας, που κυμαίνονται από τον εξευτελισμό έως την σεξουαλική επίθεση και τον βιασμό. Σε μια άλλη περίπτωση, γυναίκες και άνδρες χλευάστηκαν και δέχτηκαν επίθεση από περίπου τέσσερις άνδρες με στρατιωτικές στολές που χρησιμοποίησαν ένα ραβδί για να ξύσουν τα γεννητικά τους όργανα. Κατόπιν αυτού χρησιμοποίησαν το ίδιο ραβδί για να βιάσουν τους άνδρες, ενώ χρησιμοποίησαν τα δάχτυλά τους για να βιάσουν τις γυναίκες, μπροστά στα παιδιά.

Ποινικοποίηση των υπερασπιστών ανθρωπίνων δικαιωμάτων

Η έκθεση περιγράφει επίσης το πώς το ελληνικό κράτος εκφοβίζει, στιγματίζει και ποινικοποιεί υπερασπιστές ανθρωπίνων δικαιωμάτων που συνδράμουν θύματα επαναπροωθήσεων. Αναδεικνύουμε δηλώσεις προβεβλημένων Ελλήνων πολιτικών που συνδέουν ΜΚΟ, συμπεριλαμβανομένου του Ελληνικού Συμβουλίου για τους Πρόσφυγες, με κυκλώματα διακινητών, τις κατηγορούν για συνεργασία με την Τουρκία, ισχυρίζονται ότι οι εν λόγω ΜΚΟ υπονομεύουν την ελληνική εθνική κυριαρχία και τις χαρακτηρίζουν εχθρούς του κράτους. Αυτές οι ψευδείς κατηγορίες έχουν δημιουργήσει ένα περιβάλλον καταστολής όπου η υποστήριξη των αιτούντων άσυλο και των δικαιωμάτων αυτών έχει καταστεί εξαιρετικά δυσχερές.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Η παρούσα έρευνα καταδεικνύει ότι εάν η ΕΕ και οι ελληνικές αρχές δεν απεμπολήσουν επιτέλους αυτές τις παράνομες πολιτικές μετανάστευσης και συνόρων αυτές θα καταστούν όλο και περισσότερο βίαιες και διαδεδομένες. Όπως οι επαναπροωθήσεις έτσι και η ποινικοποίηση υπερασπιστών ανθρωπίνων δικαιωμάτων, η ατιμωρησία, η θεσμική απραξία και η έλλειψη λογοδοσίας υπονομεύουν τις Ευρωπαϊκές αξίες, το κράτος δικαίου και το διεθνές δίκαιο. Επί σειρά ετών, οι επαναπροωθήσεις και η βία στα σύνορα

παραμένουν σύμπτωμα μιας δυσλειτουργικής Ευρωπαϊκής πολιτικής ασύλου, η οποία θα διορθωθεί μόνο όταν η ΕΕ και τα κράτη μέλη της συστήσουν ένα δίκαιο και υποχρεωτικό μηχανισμό αλληλεγγύης που θέτει ως προτεραιότητα την μετεγκατάσταση και ασφαλείς και τακτικές διαδρομές για άτομα που αναζητούν προστασία στην Ευρώπη. Βραχυπρόθεσμα, πρέπει να ληφθούν άμεσα μέτρα για τον τερματισμό αυτών των παράνομων πρακτικών, όπως η σύσταση πραγματικά ανεξάρτητων και αποτελεσματικών μηχανισμών επιτήρησης συνόρων καθώς και διαδικασιών καταγγελίας παραβάσεων όταν τα Κράτη Μέλη παραβιάζουν συστηματικά τα δικαιώματα προσφύγων και αιτούντων άσυλο. Οι πρόσφατες εξελίξεις καταδεικνύουν ότι αυτό είναι εφικτό στην πράξη και ελπίζουμε ότι αυτό θα είναι απλά ένα πρώτο βήμα προς μια ευρύτερη δέσμευση για την υπεράσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της κοινότητας των πολιτών στην Ευρώπη.

Καλούμε την Ευρωπαϊκή Ένωση και τα Κράτη Μέλη της:

- **Να διασφαλίσουν**, μέσω τακτικής εποπτείας, ότι οι τεχνολογίες επιτήρησης συνόρων που χρηματοδοτούνται από την ΕΕ χρησιμοποιούνται για επιχειρήσεις έρευνας και διάσωσης και προς υποστήριξη του δικαιώματος στο άσυλο και του δικαιώματος στη ζωή.
- **Να ενισχύσουν** τον εποπτικό ρόλο της Υπηρεσίας Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της FRONTEX και ειδικότερα να εγγυηθούν την πρόσβασή της στις σχετικές

παραμεθόριες περιοχές και επιχειρήσεις της FRONTEX στα ελληνοτουρκικά χερσαία και θαλάσσια σύνορα.

- **Να ενισχύσουν** τον εποπτικό ρόλο του Οργανισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το Άσυλο (EUAA). Να συστήσουν ένα μηχανισμό καταγγελίας υπό την εποπτεία του νεοδιορισθέντος Υπεύθυνου Προστασίας Θεμελιωδών Δικαιωμάτων, για την αναφορά κάθε αποδεικτικού στοιχείου πιθανής αδικοπραγίας ή παράβασης του ευρωπαϊκού και διεθνούς δικαίου που διαπράττεται από τις ελληνικές αρχές στα εξωτερικά σύνορα της ΕΕ.
- **Να αυξήσουν την διαφάνεια** και τον ενδεδειχμένο έλεγχο της χρήσης Ευρωπαϊκών κονδυλίων για την διαχείριση της μετανάστευσης από τις ελληνικές αρχές, προκειμένου να διασφαλίζουν ότι Ευρωπαϊκά κονδύλια δεν χρησιμοποιούνται καταχρηστικά για την χρηματοδότηση επιχειρήσεων που θέτουν σε κίνδυνο πρόσφυγες και μετανάστες ή κατά παράβαση του δικαίου της ΕΕ. Για τον σκοπό αυτό, να διευκρινίσουν τον ρόλο της Ειδικής Ομάδας (Taskforce) για την Διαχείριση της Μετανάστευσης και να συμπεριλάβουν τον τακτικό ενδεδειχμένο έλεγχο και αναφορά επί της εν λόγω χρηματοδότησης στα καθήκοντά της.
- **Να λάβουν πειθαρχικά μέτρα και να εκκινήσουν διαδικασίες** επί παραβάσει κατά του Ελληνικού κράτους για καλά τεκμηριωμένες, μακροπρόθεσμες και συστηματικές παραβιάσεις του ευρωπαϊκού και διεθνούς δικαίου κατά την μεταχείριση

των αιτούντων άσυλο, συμπεριλαμβανομένης της διεξαγωγής των επιχειρήσεων επαναπροώθησης. Να καταστήσουν το περιεχόμενο και την εστίαση των τρεχόντων διαδικασιών επί παραβάσει διαφανή.

- **Να αναγνωρίσουν** την συρρίκνωση της κοινωνίας των πολιτών στην Ελλάδα και την επικίνδυνη τάση ποινικοποίησης των υπερασπιστών ανθρωπίνων δικαιωμάτων στα εξωτερικά σύνορα της ΕΕ ως ένα επείγον ζήτημα προς επίλυση και να προτρέψουν την Ελληνική κυβέρνηση να σταματήσει άμεσα αυτές τις πρακτικές.
- **Να συστήσουν** επειγόντως έναν Ανεξάρτητο Μηχανισμό Επιτήρησης Συνόρων ο οποίος είναι σε θέση να διερευνήσει παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων στα σύνορα και να υποχρεώνει τους δράστες να λογοδοτήσουν. Να συμπεριλάβει και να ενημερώνει την κοινωνία των πολιτών σχετικά με την σύσταση του μηχανισμού.
- **Να σταματήσουν** να συνάπτουν αδιαφανείς και αναποτελεσματικές «συμφωνίες» με μη κράτη μέλη της ΕΕ. Αυτές οι συμφωνίες υπονομεύουν την τήρηση των υποχρεώσεων ανθρωπίνων δικαιωμάτων από την ΕΕ και τα κράτη μέλη της, επιτρέπουν στην ΕΕ και τα κράτη μέλη της να αποφεύγουν την ευθύνη να φιλοξενούν πρόσφυγες, και καθιστούν την ΕΕ και τα κράτη μέλη ευάλωτα στην πολιτικοποίηση πιθανών

δράσεων ανθρωπίνης κινητικότητας από κυβερνήσεις τρίτων χωρών.

- **Να αντισταθούν** σε περαιτέρω απόπειρες κωδικοποίησης της έννοιας της «εργαλειοποίησης» στο δίκαιο της ΕΕ και να αποφύγουν την εισαγωγή αυτού του όρου ή και των σχετικών εξαιρέσεων σε άλλες προτάσεις που υποβάλλονται σύμφωνα με το Σύμφωνο της ΕΕ για τη Μετανάστευση και το Άσυλο ή άλλη νομοθεσία.¹

Καλούμε την Ελληνική Κυβέρνηση και τις Ελληνικές δικαστικές αρχές:

- **Να σταματήσουν** τις επαναπροωθήσεις και να συμμορφωθούν με όλα τα δεσμευτικά ασφαλιστικά μέτρα που εκδόθηκαν από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων αναφορικά με την μη απομάκρυνση αιτούντων άσυλο από την Ελληνική επικράτεια, παρέχοντας τους τροφή, νερό, κατάλληλη ιατρική φροντίδα και μεταφέροντας τους άμεσα σε κέντρα υποδοχής.
- **Να κλείσουν το Τμήμα Συνοριακής Φύλαξης Νέου Χειμωνίου.** Ο Εισαγγελέας οφείλει να κινηήσει ποινική έρευνα, παραπέμποντας στην δικαιοσύνη τους υπεύθυνους των ποινικών αδικημάτων που διαπράχθηκαν σε βάρος των αιτούντων άσυλο κατά την διάρκεια των επιχειρήσεων επαναπροώθησης.

1 Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Πρόταση ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ για την αντιμετώπιση καταστάσεων εργαλειοποίησης στον τομέα της μετανάστευσης και του άσυλου, 14 Δεκεμβρίου 2021, διαθεσίμη στο: <https://bit.ly/3DaFdml>. Βλέπε σχετικά: Έκκληση ΜΚΟ προς τα κράτη μέλη: Η συμφωνία για τον Κανονισμό περί Εργαλειοποίησης θα είναι το τελικό πλήγμα για ένα ΚΟΙΝΟ Ευρωπαϊκό Σύστημα Ασύλου (ΚΕΣΑ) στην Ευρώπη, 8 Σεπτεμβρίου 2022, διαθεσίμη στο: <https://bit.ly/3iw1sFF>

- **Να κλείσουν τη δομή στα Μεγάλα Θέρμα**, όπου οι νεοαφικθέντες αιτούντες άσυλο παραμένουν χωρίς επίσημη καταγραφή, πρόσβαση σε νομική ή ψυχοκοινωνική υποστήριξη, πληροφορίες σχετικά με τις διαδικασίες και χωρίς δυνατότητα επικοινωνίας με οιαδήποτε εκτός της δομής, συνθήκες οι οποίες θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε πρακτικές αυθαιρεσίας, όπως οι επιχειρήσεις επαναπροώθησης.
- **Να υποχρεώσουν** το Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου, και ειδικότερα τη διεύθυνση που είναι υπεύθυνη για τη δομή στα Μεγάλα Θέρμα, να λογοδοτήσει για την παράλειψη καταγραφής της ομάδας αιτούντων άσυλο τον Φεβρουάριο 2021 και την άτυπη απομάκρυνσή τους και μεταφορά τους από την επίσημη δομή σε άτυπο χώρο κράτησης.
- **Να εγγυηθούν** την πρόσβαση στην δικαιοσύνη στα θύματα των επαναπροωθήσεων που κατορθώνουν να εισέλθουν ξανά στην Ελλάδα, αναφορικά με τις παραβιάσεις των δικαιωμάτων τους κατά τις επιχειρήσεις επαναπροώθησης.
- **Να διασφαλίσουν** ότι οι υπερασπιστές ανθρωπίνων δικαιωμάτων και φορείς της κοινωνίας των πολιτών είναι σε θέση να λειτουργήσουν χωρίς αδικαιολόγητες παρεμβάσεις, σύμφωνα με τις συστάσεις της Διεθνούς Επιτροπής Νομικών.² Ειδικότερα, να

διασφαλίσουν ότι οι νομικοί εκπρόσωποι των αιτούντων άσυλο είναι σε θέση να παρέχουν νομική υποστήριξη απρόσκοπτα και να διασφαλίσουν την πρόσβαση τους σε νομική προστασία και μηχανισμούς προσφυγής ενώπιον εθνικών και διεθνών δικαστηρίων.

- **Να μην διώκουν** ποινικά άτομα ή φορείς για την παροχή νομικής και άλλης πρακτικής υποστήριξης και συνδρομής σε αιτούντες άσυλο.
- **Να λάβουν μέτρα** για την δημόσια προώθηση του έργου των υπερασπιστών ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην Ελλάδα και ειδικότερα εκείνων που εργάζονται με μετανάστες, πρόσφυγες και αιτούντες άσυλο, σύμφωνα με τις συστάσεις του Ειδικής Εισηγήτριας του ΟΗΕ για την κατάσταση των υπερασπιστών ανθρωπίνων δικαιωμάτων.
- **Να αποφεύγουν** δηλώσεις που στιγματίζουν υπερασπιστές ανθρωπίνων δικαιωμάτων και υπονοούν ότι υπερασπιστές και οργανώσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων δρουν ανάρμοστα ή παράνομα, λόγω της άσκησης των δραστηριοτήτων τους για την προώθηση και την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Ομοίως, το Ελληνικό κράτος οφείλει να δίνει ρητές εντολές στους κρατικούς λειτουργούς αναφορικά με το εν λόγω ζήτημα και να επιβάλει πειθαρχικά μέτρα σε όσους δεν συμμορφώνονται με τις εν λόγω οδηγίες.

2 Διεθνής Επιτροπή Νομικών (ICJ) Ενημερωτική Έκθεση, Η ποινικοποίηση της ανθρωπιστικής και άλλης υποστήριξης και συνδρομής σε μετανάστες και η υπεράσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων τους στην ΕΕ, 22 Απριλίου 2022

- **Να λάβουν** υπόψη τους τα ευρήματα του νεοσύστατου Μηχανισμού Καταγραφής Περιστατικών Άτυπων Αναγκαστικών Επιστροφών της Εθνικής Επιτροπής για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου.
- **Να διασφαλίσουν**, με την υποστήριξη της ΕΕ, ότι οι συνοριακές διαδικασίες (υποδοχή και ταυτοποίηση, καταγραφή, εξέταση και εν γένει επεξεργασία αιτήσεων ασύλου) στα ελληνοτουρκικά σύνορα διεκπεραιώνονται σε συμμόρφωση με το δίκαιο περί ανθρωπίνων δικαιωμάτων και την αρχή της μη επαναπροώθησης.
- **Να συστήσουν** άμεσα, σε στενή συνεργασία με την ΕΕ, τον Ανεξάρτητο Μηχανισμό Επιτήρησης Συνόρων (ΑΜΕΣ) με την απαραίτητη αρμοδιότητα, εντολή και εξειδίκευση να διερευνά περιπτώσεις επαναπροώθησης και παραβίασης ανθρωπίνων δικαιωμάτων στα ελληνικά σύνορα.
- **Να ζητήσουν** την ουσιαστική συμβολή του Έλληνα Συνηγόρου του Πολίτη και της Εθνικής Επιτροπής για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου για την σύσταση και την μέτεπείτα λειτουργία του ΑΜΕΣ, ως εθνικούς φορείς με την απαραίτητη εκπαίδευση, εξειδίκευση και ανεξαρτησία, προκειμένου να καταγράφονται και να διερευνώνται περιστατικά επαναπροώθησης.
- **Να γνωστοποιούν**, άμεσα και ενεργά, στις σχετικές ΜΚΟ και την κοινωνία των πολιτών την πρόοδο της σύστασης του μηχανισμού, τα εμπλεκόμενα ενδιαφερόμενα μέρη και την διαδικασία για την συμμετοχή

στον μηχανισμό, ειδικότερα για την αναφορά περιστατικών επαναπροώθησης, κατόπιν της τοποθέτησης του Υπεύθυνου Προστασίας Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ειδικής Επιτροπής για τη Συμμόρφωση με τα Θεμελιώδη Δικαιώματα που συστάθηκε με την συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στην Ελλάδα.

www.gcr.gr/en

**GREEK
COUNCIL
FOR
REFUGEES**